

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ' (ΕΞΑΜΗΝΟ Β')

Σάββατο Ἀθήνα, 14 Νομβρίου 1920

ΑΡΙΘ. 710

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Ο ΝΟΥΜΑΣ : Ἡ πολιτικὴ ἀλλαγὴ καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση.
ΛΑΥΡΑΣ : Ἡ ἁγιογούτρα — Τὰ δάκρυα — Τὰ ὄχτα-στιχα.
ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ : Πέρασες.
ΤΑΚΗΣ ΦΙΤΣΟΣ : Ἀνθρώποι.
Γ. ΓΚΙΩΡΗΣ : Σὺν παραμύθι.
ΛΓΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ : Ἀπόψε τὰ μεσάνυχτα.
ΜΙΧ. ΦΕΡΒΑΝΤΗΣ — **Κ. ΚΑΡΘΗΙΟΣ** : Δὸν Κιχάτης (συνέχεια).

Ο ΝΟΥΜΑΣ : Φαινόμενα καὶ πράγματα.
ΜΑΜΕ. ΠΕΛΛΗΣ : Κοιτάζω.
ΑΞΠΑΣ. ΓΚΙΩΡ. : Τετέλεσται.
Π. ΑΒΡΗΛΗΣ : Μέσα στὴν κάμαρα.
ΠΙΚΡΗΓΚΗΘΗΣ : Σὲ δημοσιογράφο.
ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ : Ὁ Παλαμῆς γιὰ τὸ Μητσάκη. — Ζένη φιλολογία. — Ἡ κοινὴ γνώμη. — Χωρὶς γεκιματόσημο.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Ὁλος ὁ φωτισμένος καὶ προοδευτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος περιμένει μὲ ἀνυπομονήσις νὰ ἰδεῖ ποιά στάσις θὰ κρατήσῃ ἡ νέα Κυβέρνησις ὡς πρὸς τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμιση.

Ἐπιμεριδὲς σοβαρές, ὅπως ἡ «Πολιτεία» καὶ ἡ «Νέα Ἡμέρα», καὶ ὁ «Ριζοσπάστης», οὐσαινοῦν στὴν Κυβέρνησις νὰ προσέξῃ καὶ νὰ μὴ χαλάσῃ ἓνα ἔργο ἔθνικόν, μιὰ πρόοδο σημαντικὴ, μιὰ νίκη πού κερδήθηκε ἀπάνω στὴν πρόληψη καὶ τὴν ἀμάθεια.

Οἱ ἀνώτεροι ἐπόπτες κ. κ. Δελμοῦζος καὶ Τριανταφυλλίδης καὶ ὁ ἐκπαιδευτικὸς σύμβουλος κ. Γιληνός, ἔδωκαν τὴν παραίτησή τους, ξεχωρίζοντας ὅπως διόλου τὴν πολιτικὴν ἀπὸ τὸ ἐκπαιδευτικὸν πρόγραμμα, ἔτσι πού ἂν θέλῃ ἡ νέα Κυβέρνησις μπόρῃ ἢ μὲ τὰ ἴδια ἢ μὲ ἄλλα πρόσωπα, νὰ ἐξκολουθήσῃ τὸ μεταρρυθμιστικὸν ἔργο. Οἱ δασκάλοι, πού ἀρχισαν νὰ γαποῦν τὴ νέα μὲς γλώσσα καὶ νὰ ἀισθάνονται τὴ δροσίαν

τῆς ζωῆς νὰ μπαίνει μέσα στὸ, μουχλιασμένο ἀέρα τοῦ σχολείου, περιμένουν μὲ ἀγωνία νὰ ἰδοῦν, ἂν θὰ ξαναγυρίσουν στὸ μεσαίωνα.

Δὲ θέλουμε νὰ προκαταλάβουμε τὴν Κυβέρνησις στὶς ἀποφασές της. Τὴν κάνουμε προσεχτικὴ μόνο, καὶ πρὸ πάντων τὸν κ. Γούναρη, πῶς ἀπὸ τὴν στάσις του στὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ κριθεῖ ἀπὸ ὅλον τὸ διανοούμενον κόσμον τῆς Ἑλλάδος. Φρονοῦμε πῶς μπορεῖ νὰ τραθήξῃ στὸ δρόμον πού τραθήξῃ καὶ ὁ Βενιζέλος, χωρὶς κανένα φόβον. Ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι ὄριμη γιὰ τὸ ζήτημα, καὶ οἱ φωνές, πού ἀκούονται ἄω καὶ κεί, ἔχουν ἄλλα ἐλατήρια, πού δὲ θόρυβῶσιν νὰ ξεσκοπεστοῦν. Μὰ ἐλπίδες πολλὰς δὲν ἔχομε. Ἡ ἐπιδρομὴ τοῦ Μεσαίωνα στὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, φαίνεται ἀπὸ τὰ πρόσωπα, πού ἀρχισαν νὰ μπαίνουν ἐκεῖ μέσα. Περιμένουμε γιὰ νὰ κρίνομε. Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι πολιτικόν, εἶναι ἔθνικόν.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

Η ΑΓΙΟΓΟΥΤΡΑ

Νύχτα βαθεῖα καὶ κρύο μὲς στὸ ρημέδι.
Μὲ πλάκωσε, μὲ πνίγει τὸ σκοτάδι.
Λυῶ καρβουνάκια σβουῶνε στὴ γωνιά,
"Ὄξω φοριὰς καὶ παγωνιά.

Καὶ κλαῖνε δυὸ πεντάρφανα, πεινᾶνε,
καὶ ὄλο ρωτᾶνε : — Μάννα, σὺν πού νᾶναι
τέτοια νυχτιά ὁ πατέρας μας ἀπόψε ;
Μάννα, λίγο ψωμάκι κόψε !

Ματώνει καὶ σπαράζεται ἡ καρδιά μου.
Καὶ πού νὰ τῶρω τὸ ψωμί, παιδιά μου ;
Βγαίνω στὸ δρόμον, παίρνω τὸ στρατί,
Μά, ἢ κάθε πόρτα σφαλιχτή.

Τρέμει ἓνα φῶς μακριά : μοῦ τῶχει στείλει
τῆς Μαυρομαντηλοῦς τ' ἀχνὸ καντήλι.
Αὔριο γιορτὴ Μεγάλῃ τῆς ἡ χάρη,
σ' ἐμέ, τὴ χήρα τοῦ Κλησάρη.

Μπαίνω σκυφτὴ : Μπροστὰ στὴν Ἅγια Πύλη,
λαμποκοπάει τὰσημοτὸ καντήλι.
Καὶ γύρου ἀφιερῶματα καὶ τάματα
στῆς Μαντηλοῦς τὰ θάματα.

Μονάχη. Ὁλόγυρά μου ἄλλος κανένας.
Ἐγὼ καὶ τὰ δυὸ μάτια τῆς Παρθένας,
Θεϊκά, γλυκά, ἀπαλὰ καθὼς κοιτάει,
σὰ χαραυγὴ τοῦ Μᾶη.

Τὰ μάτια μου δεξὰ ξεροθὰ ὅπως τᾶπαιζα,
σταθῆκαν καρφωτὰ στὴν Ἅγια Τράπεζα,
Τ' ἀνάβλεμμά μου ἀντίκρισε καὶ ἔδωρε
λίγο ψωμάκι στ' ἄρτοφόρι.

Κρασὶ στὸ κλάϊ, κοκκινοπὸ σὺν αἷμα !
Κ' ἡ Μεγαλόχαρη, μ' ἓνα τῆς γνέμα,
— Τοῦ Γιοῦ μου Σῶμα καὶ Αἷμα, λέει. Δικά σου!
Πάρ'τα γιὰ τὰ παιδιά σου...

Λυγᾶν τὰ πόδια : στὴν καρδιά μου τρόμος,
Κ' εἶναι βάρυς ὁ ἀνθρώπινος ὁ νόμος.
Μὰ καὶ ποιὸς νόμος δυνατὸς σὸν κείνο,
τῆς Παναγίας τὸν κρῖνο ;

Τὰ πῆρα καὶ τὰ πῆγα σὸ ἐρημάδι...
"Ὁξω βοριάς· μέσα βαθὺ σκοτάδι
Μὰ ξάφνου ἀνάλαμψε ἓνα φῶς, καὶ νά :
σωπάσανε τὰ δυὸ ἀρφανά.

Κι ὅ,τι δὲ βρῆκα κρούοντας τὰ παλάτια,
τῶρα στῆς Μαντηλοῦς τὰ δυὸ τὰ μάτια,
Θεϊκά, ἀπαλά, γλυκά, σὸν ἀπ' ἀτλάξι,
σὸν τῆ δροσιά π' ἀργοσταλάξει.

→ ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ ←

Μιᾶς ροδαυγούλας εἶταν γλυκοχάραμα !
Δὲν ξαίρω πῶς καὶ τί : μέσ στη χαρά μου
πλημμύρισαν τὰ μάτια μου καὶ ράντισαν
τις πέτρες χάμου.

Καὶ κάποιο δειλινό : χρυσοὸ τὸ ἠλιόγεμα !
Καὶ στῶν ματιῶν — δὲν ξαίρω πῶς — τὴν ἄκρη
τῆς θλίψης ἦρθ' ἀπάντεχο κι ἀνάβρυσε
τὸ πρῶτο δάκρυ.

Εἶταν κ' ἓνα βραδάκι, κάποιο ἀπόβραδο
πούμαθα πρὸ ποτέ μου νὰ μὴν κλαίω,
καὶ πόνοὺς καὶ κημῶν πού μέσα μου ἔρχονται
νὰ μὴν τοὺς λέω.

Κ' ἔμαθα μιὰ νυχτιά, κάποια μεσάνυχτα,
τὸ κλάμα τὰκριθὸ βαθεῖα νὰ κλείνω.
Καὶ δίχως ἓνα δάκρυο κἀν νὰ φαίνεται,
δάκρυα νὰ χύνω.

→ ΤΑ ΟΧΤΑΣΤΙΧΑ ←

Πόσο μακριά μου σᾶς θωρῶ Λαμπριάτικα μεσάνυχτα,
πὸν σὸν πρωτάνασα μικρὸς χρυσοπλοῦμη λαμπάδα,
στὰ παιδιακίσια μάτια μου, νᾶρχονται μπρὸς ὀλόνοι.

τὰ οὐράνια μὲ τὰ Χερουβεὶμ καὶ Σεραφεὶμ σὰ νᾶδα.
Σὰ νᾶδα Ἀγγέλων τάγματα νὰ κατεβαίνουν κ' ἕστερα
μέσα σὲ ροδοσύγνεφα στὰ αἰθέρια ἀπάνου πλάτια,
νὰ συνεπαίρνουν τὸ Χριστὸ κοπάδια ἀσπροπερίστερα,
καὶ κείνος μὲ χαμόγελο νὰ μὲ κοιτάει στὰ μάτια !

Γαλήνη ἀπῶψε μέσα μου, σὰ νᾶναι μοναστήρι,
τἀπόβραδο πὸν ἀντιλαλεῖ γλυκὸς ὁ ἔσπερινός.
Καὶ τῆς ψυχῆς μου ὀλόνοιχτο κρατᾶω τὸ παραθύρι,
γιὰ νὰ δεχτεῖ τὸν πόνο καθενός.

Μπῆτε, πουλιὰ ἀπρονύχτερα· λαλιὲς μοιρολογηστρες,
κι ἀπ' τὸ φτεράκιασμα θυβός νάχολογάει ὁ θρόός·
Φωνές θλιμμένες ποῦρχεστε, τοῦ πόνου κελαιτῆστρες,
καὶ γίνεται ὁ δικός μου πῶ ἀλαφρός.

ΛΑΥΡΑΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΔΕΙΛΙΝΑ

ΠΕΡΑΣΕΣ

Πέρασες κοντά μου,
μὰ δὲ μ' εἶδες.
ὦ λευκὴ ψυχούλα,
ποῦ πετᾶς ;...
Ἔλα δῶ κοντά μου,
τις ἐλπίδες,
σὰ γλυκειὰ δροσοῦλα
νὰ σκορπᾶς.

Ἔλα δῶ κοντά μου,
ἀδερφή ψυχούλα,
σὸν πονῶ νὰ σ' ἔχω
γιὰ παρηγοριά,
τῆ νυχτιά τῆ μαύρη
σὲ ροδάτ' ἀδυούλα
νὰ μεταμορφώνεις
στὴ φτωχὴ καρδιά!

Ἔλα δῶ κοντά μου,
κι ὅταν ἡ ψυχὴ μου
μυθικὰ παλάτια
χτίζει σὸ γιολό,
καὶ πυργώνει τᾶστρα,
γλυκαπαντοχὴ μου
νᾶσαι σὺ, καλὴ μου,
στὸν κρυφὸ καημό.

Ἔλα δῶ κοντά μου,
κι ὅταν τᾶστράνια
τρέμουν σὸ σκοτάδι
καὶ ψυχομαχοῦν,
σὰ φτωχὲς ζωούλες,
κλείνουν τὰ ματάκια
στ' ἄγριο τὸ βράδι
κ' ἔρμες ξεψυχοῦν.

Ἔλα δῶ κοντά μου,
κι ὅταν τὸ φεγγάρι
σὸ γλαυκὸ τ' ἀπείρου
νυχτοπερπατεῖ,
κι ἄγρυπν' ἡ ψυχὴ μου
θγαίνει γιὰ νὰ πάρει
μιὰ γλυκειὰν ἀχτίδα
καὶ νὰ νειρευτεῖ.

Ἔλα δῶ κοντά μου,
μὲ δροσοσταλῖδια
ὅταν ἡ αἰγούλα
ραίνει τοὺς ἀνθούς,
καὶ κρεμᾶ στὰ φύλλα
διαμαντοστολῖδια,
καὶ σκορπᾶ τᾶθδὸν
ἕμνους μαγικούς.

Ἔλα δῶ κοντά μου,
κάτω στάμφογάλι,
ὅταν τὰ καρδία
σκῶνουν τὰ πανιά,